

(Pouze) literární happy end

LITERATURA Mnozí zneuznaní spisovatelé sní o tom, že bude jejich dílo, kterému dobové publikum ne a ne porozumět, objeveno a řádně oceněno až po jejich smrti – tak jako tomu bylo s romány a povídkami Franze Kafky. Tento scénář je v literatuře a v umění vůbec samozřejmě vzácnou výjimkou; ostatně ani Franz Kafka nebyl během života tak neznámý, jak se dnes traduje. A přece čas od času vynese literární kyvadlo na světlo světa spisovatele, jehož dílo bylo završeno a postupem let spíš zapadalo prachem, než aby se nově otevíralo dalším a dalším generacím čtenářů. Naposledy se to poštětilo **Tove Ditlevsenové**.

Narodila se v roce 1917 a zemřela v osmapadesáti. V rodném Dánsku se sice proslavila už během svého života, celosvětově proslulosti však dosáhla až před dvěma lety. A stála za tím v podstatě náhoda. Americký překladatel Michael Favala Goldman si koupil její knihu do letadla, nadchl se pro ni a po několika odmítnutích protlačil k vydání anglický překlad memoárové **Kodaňské trilogie. Děťství–Mládí–Závislost**, jež se v anglosaském světě stala senzací a záhy se v dal-

FOTO PROFIMEDIA.CZ

ších jazykových mutacích rozšířila do mnoha zemí. Na konci loňského roku ji v překladu Lady Halounové a se zaujatým doslovem Heleny Březinové vydalo nakladatelství Host.

Příčinu tohoto literárního příběhu s překvapivým happy endem lze snadno odhadnout. V době, kdy literatuře dominují autobiografické romány většinou o životě na společenské periférii, je vyprávění oblíbené

dánské básnířky, která vyrůstala v dělnické čtvrti, později byla závislá na drogách a život ukončila vlastní rukou, mimořádně atraktivní a aktuální.

Otec Tove Ditlevsenové byl odborář bez stálého zaměstnání a její matka se starala především o to, aby se dcera dobře provdala. Tove snila o literární kariéře a přes počáteční neúspěchy a odmítnutí se vypracovala ve chválenou a hojně publikující autorku. Vdala se, rozvedla, znovu se vdala, porodila dceru, a to už do jejího života pomalu, ale jistě pronikal třetí manžel Karl i se svými injekcemi opioidu pethidinu. Z literátky se stala narkomanka, kterou přestaly zajímat jak knihy, tak vlastní děti. A i když se po měsících drastické léčby uzdravila, k tabletám a injekcím ji to táhnout nepřestalo.

O tom všem píše Tove Ditlevsenová živě, s dostatečným nadhledem i jemným humorem. A ačkoli se *Kodaňská trilogie* patrně nestane tak dostředivým referenčním bodem autobiografické periferní literatury jako třeba knihy Édouarda Louise – od jejího vzniku přece jen uběhly více než čtyři dekády a mnohé se od té doby změnilo –, její literární hodnota je nesporná.

KRYŠTOF EDER

